

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gid. — kr. „ pol leta 1 „ 60 „ „ četrt leta — „ 80 „ Naročnina se pošilja opravištvu v stolnem farovžu.

Deležniki tisk. društva dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. —

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

O naših slovenskih prepirih nekaj.

Neradi in le na besedo veljavnih mož pišemo ovi stavek o nesrečnem prepiru v naši slovenski domovini. Najboljšim ljudjem časih kaj na vs križ pride. Tudi ni najti dežele, vesi ali hiše, kder se ljudje nebi časih skregali in razprli. Vendar kakih 100 let že skoro nikder v Evropi ni stalnega miru. Od onega časa, kar liberalizem, t. j. več ali menj odločno neverstvo cele vrste in stanove prebivalcev vsaksebi ščerva, posiljuje in v pagansko spačenost paha, od te dobe, pravimo ni več najti nikder stalnega miru. Z ljubim mirom pa je preminola prava svoboda, zastopnost in zadovoljnost. Vse evropske države z narodi vred je liberalizem razdeval, in razdjal na stranke. Te se mnogokrati do smrti sovražijo in zagriznjeno dražijo. Vsaka streže drugo pod noge spraviti in uničiti. Zato vidimo, da zapovedajoče stranke ne poznajo nobene mere, nobene spodobnosti.

Tudi naše cesarstvo čuti oni neprijetni sad liberalizma že više 15 let. Vsi narodi: nemški, slavjanski in madžarski, razklani so na razne stranke, ki si nasprotujejo, druga drugo sovražijo in posiljujejo. Glavne stranke, n. p. liberalna je zopet razcepana na več manjših strank. Tako je vse po Avstriji nekako razjedeno, razdžano, zdrobljeno in razdrto. Čudno pak je pri liberalnih strankah to, da svojo medsebojno sovražstvo kmalu pozabijo in se združijo, kedar se gre za udrihanje po katoliški Cerkvi. To pa jasno kaže, da jih tukaj vodi in goni eden duh, duh neverstva in protikršćanstva.

Slovinci smo se tega nevarnega tujca skrbno varovali celih 12 let. Složni smo bili do volitev l. 1871. Takrat smo poslednjič složni postavili kandidate za slovenski Štajer: Šumana, Radaja, Hermana, Srnea, Kosarja, Vošnjaka, Dominkuša in Adamovića. Vsem nam je služila kot vodilo drobna knjižica: Kako se nam je pri volitvah v deželni zbor obnašati? Spisal jo je blagi

g. Šuman, ter jo lepo končal z besedami: Vse za vero dom in cesarja. Iz te knjižice je razvidno, da smo se vsi držali: Čehov, Poljakov, potem konservativnih Nemcev na Tirolskem, Predaljskem, Saleburškem, Gornj. Avstrijskem in na Štajerskem. S temi smo bili v zavezi in smo bili skupaj ena federalistična stranka (od latinske besede foedus, t. j. zaveza). To pa je tista avstrijska stranka, katera hoče dati vsakemu svoje: cesarju, kar cesarjevega in državi, kar je državne — sv. Cerkvi samostalnost, deželam pravice, narodom djansko ravnopravnost, vsem svobodo na podlagi pravice in občnega porazumljenja.

Bili smo blizo zmage, čeravno je minister Hohenwart odstopil. Kajti verjeti ni bilo, da bo dunajski rajhsrat dolgo dihal, ako zaporedom izostanejo Čehi, Poljaci, Slovenci, Dalmatinci in konservativni katoliški Nemci; osamljeni nemški, liberalni ustavoverci gotovo nebi dolgo in mirno na Dunaji skupaj sedeli.

Med tem ste se zgodile 2 nepriliki, kateri ste ustavovercem njihovo nadoblast iz nova utrdile 1. novi volilni red za neposredni ali direktni državni zbor, ki je le po odpadu Dalmatincev obveljal, in 2. odpad Mladočehov in Mladoslovencev. Ti so namreč naglo zapustili svoje stare prijatelje in pridružili se poprejšnim nasprotnikom: ustavovernim, nemškim liberalcem. Bratom svojim rojakom dali so slovo. Izdajalno so maširali v nam sovražni tabor. Tukaj je zdaj nastalo veliko veselje. Pogum, srčnost in grebeni so jim začeli močno rasti. Naduto so pravili: „glejte, sad naše ustave, treba je ž njo stanovitno mleti. Kmalu bodo vsi v naš tabor ponižno pripeljali. Naposled bodo vsi nasprotniki zdrobljeni in zmljeti“.

Vendar previdnih Čehov niso dobili na svoje limance. Ti so namreč svoje liberalne, mladočeske kokote varčno pozaprlji v zakotne kobče. Pri novih volitvah skoro nobeden ni bil več voljen za poslanca. Čehi so zvesti ostali skušenim

voditeljem, kakoršni so: Palacki, Rieger in grof Klam-Martinec.

Ali druga je pri nas Slovenceh. Pri nas so mladoslovenski liberalci s pomočjo nemškutarjev doplezali do večje moči in tedaj tudi do večje nevarnosti za prihodnost našega naroda.

1. Kdo so odpadniki Mladoslovinci? Liberalci so, podobni navadnemu plemenu evropskih liberalcev. Sicer pa katoliški veri ne nasprotujejo vsi enako hudo in zavedno. Veliko jih je pri liberalcih, ker je zdaj liberalizem sploh v navadi. Drugi so preplašljivi in si ne upajo očitno in djanski postopati kot verni Katoličani. Zopet drugi so polni krivih misli in predsodkov o kat. Cerkvi. Zato pa tudi popolnem krivo o njej mislijo in krivično sodijo. Mislijo, da bo vseh držav konec, če ne bodo po postavah sv. Cerkve, jernih služabnikov in naprav svetni oblasti popolnem podvrgli. Sicer radi delivajo svobode vsem krivoverstvom in neverstvom, ali za sv. Cerkvo ne morejo nikoli zadosti verig nakovati. Pri vsem tem pa še si domišljnejo, da so Bog vedil koliko dobrega storili. Vendar slepci so in voditelji slepcev. Sami ne sprevidijo, kako jih za nos vodijo zvijačniki, sovražniki vsake vere, prekuculi, umazani šuntarji, ki največje veselje čutijo, ako zamorejo prav nespodobno grdit in zasramovati, kar je vernikom sveto, častito in v največjo časno in večno tolažbo.

Da je med nami bilo dokaj takih Slovencev, ki so spadali med eno ali drugo zgoraj omenjenih liberalnih vrst, to nam je bilo že davno znano. Vendar kdo da je naše liberalce prvič naklanjal in naposled naklonil, da so na svetlo stopili kot posebna politična stranka, to nam še ni popolnem jasno. Nekteri mislijo na dr. Dominkuša v Mariboru. Večina pa kaže na dr. Zarnika. To pa zato, ker je ta človek s svojimi kranjskimi mladiči in pajdaši ob času svojega bivanja v Brešcih, v Ljutomeru in Mariboru prvič k nam zasejal nekako mrzenje med našimi poslanci in med duhovniki. Navidežni vodja liberalnih Slovencev je zdaj dr. Vošnjak. Večni omahljivec, dr. Razlag velja kot začasna metla ali boben, da bi se po njem več Slovencev nabobnalo v mladoslovenski tabor. Drugi n. p. Ploj, Pfeifer itd., ti so le potrebni trabanti in rep. S temi vlečejo potem večjidel vsi slovenski dohtarji, notarji, koncipienti, pisarji, nekoliko učiteljev in študentov, nekaj slovenskih tržanov in mestjanov s pečico zbeganih kmetov. V sili potegnejo ž njimi tudi nemškutarji. To pa le tedaj, kadar so preslabi, da bi pri volitvah sami prodrli.

2. Kaj počenjajo liberalni Slovenci? Prvič odpadli so od federalistične stranke, katerej so više 10 let jako lepo, zvesto, častno in požrtvovalno služili. Kar je resnica, to radi pripoznamo tudi svojim zdajnim nasprotnikom. Drugič pristopili so nemškim ustavovercem; pripoznali so tisto ustavo, katerej so poprej

z bistrim umom in ostro besedo nasprotovali. Postali so sami: ustavoverci. Dobili smo tedaj zraven nemških, še slovenske ustavoverce. To je, se vê, čudna reč, a gola resnica. V dunajskem rajhsratu so se očitno postavili na stališče ustavoversko. Tretjič začeli so zaslužene narodnjake in poprejšne svoje prijatelje n. p. Bleiweisa, Kosto, Hermana itd. neusmiljeno grditi in obvljavo in upljiv pri Slovenceh spravljati. Četrtič posnemajo nemške liberalce in judovske pisarje ter psujejo sv. Cerkvo in njene duhovnike prav nedostojno in grozno. Tukaj se njim pa časih pripetijo prav smešne reči. Tiste duhovne namreč, katere so pred kratkim kot čvrste in neprestrašene narodnjake hvalili, te zdaj kot „fanatične (prenapete) farje“ zmerjajo. Nasproti pa jalove nemarnjake hvalisajo kot zgled pravega duhovna. Na mariborskega škofa poprej niso nikoli zadosti blata nanositi zamogli, a zdaj ga že hodijo časih božat, češ, da „ni tako fanatičen (prenapet), kakor grački. Sploh vse, kar so ti liberalci poprej zagovarjali, branili in hvalili, to zdaj sovražijo, razdirajo in zaničujejo. Vse so postavili na robe, so pač pravi Narobe-Slovenci.

Polastili so se: narodne tiskarne popolnem, čeravno je tudi veliko duhovnov, zvijačno goljufanih pod krinko čistega (?) narodnjaštva, precej denarjev tje vteknilo. Ob enem je „Slov. Narod“ pokazal svoje pravo lice in zdaj že 2 leti prav ostudno svoje liberalno blato pometa nad duhovne in svetne može, ki pa v njegov rog ne trobijo. Tudi prostim ljudem točijo po svojem „Tedniku“ liberalne svobode in omike. Staro glasilo: vse za vero, dom in cesarja, zakadili so v kot med nevredne ropotije. Izmislili so si novo glasilo: vse za narod, svobodo in omiko. Krst so ohranili, toda brez „žegnane vode“. Imenujejo se: liberalce, naprednjake, svobodomiseln, liberalno, napredno stranko. Drugi so jim vsakega zaničevanja vredni: klerikalci, nazadnjaki, mračnjaki ter klerikalna, nazadnjaška stranka. Tak je razpor med Slovenci!

Prihodnjič bomo nasledovali uzroke temu čudnemu, po naših mislih prav nepotrebnemu razporu. —

Cerkvene zadeve.

V Marije-Celje, kakor od mnogo strani slišimo, se poda letos veliko štajerskih Slovencev na božjo pot. Prav imajo. Vsaj smo posebne milosti nebes Kraljice potrebni. Marija-Celje je najstarejša pa tudi najbolj slovita božja pot v našem cesarstvu. Letos je 717 let, kar tje zahajajo prijatelji Marijini.

Žalost in veselje sv. Cerkve globoko v srce sega vsakemu vernemu Katoličanu. In po pravici. Vsaj smo udi telesa, čegar glava je Kristus.